

Program i harmonogram szkolenia

„Zobaczyć i zareagować wcześniej - profilaktyka FASD w praktyce pielęgniarstwa i położnej”

Cel szkolenia

Celem projektu jest wzmocnienie roli pielęgniarstwa i położnictwa w systemie wczesnej profilaktyki FASD poprzez rozwój kompetencji w zakresie rozpoznawania wczesnych sygnałów ostrzegawczych oraz prowadzenia działań profilaktycznych wobec kobiet w ciąży i kobiet w wieku prokreacyjnym.

Odbiorcy

Udział w projekcie jest otwarty dla osób wykonujących zawód pielęgniarstwa lub położnictwa, zatrudnionych w szczególności w:

- podstawowej opiece zdrowotnej,
- placówkach specjalistycznych,
- oddziałach położniczych i neonatologicznych,
- innych podmiotach realizujących opiekę nad kobietami w ciąży, noworodkami i dziećmi.

2 dni szkoleniowe

Łączny wymiar: 16 godzin
dydaktycznych dla każdego
uczestnika.

3 terminy do wyboru

Termin:

5-6.11.2026 r. Warszawa
**Hotel Mercure Warszawa
Grand******
ul. Krucza 28,
00-522 Warszawa

Terminy:

23-24.11.2026 r. Kraków
25-26.11.2026 r. Kraków
Hyatt Place Kraków****
al. 3 Maja 47a,
30-062 Kraków

Tematyka szkolenia

Tematyka szkolenia obejmuje:

- postawy pielęgniarek i położnych wobec picia alkoholu w czasie ciąży i FASD oraz ich wpływ na działania w tym obszarze
- wpływ alkoholu na rozwój płodu i mechanizmy powstawania FASD,
- charakterystykę spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych (FASD),
- rozpoznawanie ryzyka picia alkoholu w czasie ciąży,
- prowadzenie rozmowy o ryzyku nieplanowanej ciąży oraz skutecznych metodach zapobiegania ciąży u kobiet pijących alkohol w sposób ryzykowny,
- rozpoznawanie sygnałów mogących wskazywać na FASD,
- metody motywowania do ograniczenia lub zaprzestania picia alkoholu i/lub stosowania skutecznej antykoncepcji (elementy dialogu motywującego),
- możliwości wsparcia pacjentki w ograniczeniu picia alkoholu – analiza dostępnych form pomocy w środowisku lokalnym,
- pomoc osobom z FASD i ich rodzinom.

Moduły szkolenia

5. Pomoc osobom z FASD i ich rodzinom

Opis programu ma postać modułową. Każdy moduł ma określone cele kształcenia, tematykę i grupę odbiorców.

1. Podstawowe informacje o FASD oraz znaczenie własnej postawy wobec pacjentów

2 godz.

Forma: Wykład 1 godz. + seminarium warsztatowe 1 godz.

Cele/efekty kształcenia:

W1- objaśnia teratogenne działanie alkoholu
W2- opisuje dane epidemiologiczne dotyczące FASD
W3- definiuje kryteria diagnostyczne FASD
U1- rozwiązuje dylematy etyczne związane z rozpoznaniem FASD
U2- analizuje własną postawę wobec picia alkoholu w czasie ciąży i FASD

K1- aktywnie uczestniczy w dyskusji
K2- współpracuje w grupie

Zakres tematyczny:

Rozpowszechnienie PAE i FASD

Etiologia

Patomechanizm

Kryteria diagnostyczne FASD i procedura postępowania diagnostycznego

Rola pielęgniarek i położnych w profilaktyce i diagnostyce PAE i FASD

Postawy wobec picia alkoholu w czasie ciąży i FASD

Grupa odbiorców: Wszyscy

2. Picie alkoholu w czasie ciąży i profilaktyka FASD

2 godz.

Forma: Wykład 1 godz. + seminarium warsztatowe 1 godz.

Cele/efekty kształcenia:

W4- wymienia i charakteryzuje metody zbierania danych o PAE
W5- opisuje metody profilaktyki FASD w różnych środowiskach pracy
W6- wymienia skuteczne metody antykoncepcji i zasady rozmowy o ryzyku nieplanowanej ciąży
U3- przelicza różne ilości napojów alkoholowych na porcje standardowe
U4- stosuje standardy komunikacji z pacjentką w rozmowie o picu alkoholu i profilaktyce FASD
U5- planuje działania profilaktyczne możliwe do wdrożenia w miejscu pracy

K1- aktywnie uczestniczy w dyskusji
K2- współpracuje w grupie

Zakres tematyczny:

Fakty i mity dotyczące kobiet pijących alkohol w czasie ciąży

Rozpoznawanie picia alkoholu w czasie ciąży – zalety i wady różnych metod przeliczanie różnych ilości napojów alkoholowych na porcje standardowe alkoholu

Planowanie ciąży

Możliwości i bariery profilaktyki FASD w miejscu pracy pielęgniarki i położnej

Standardy komunikacji z pacjentką w obszarze profilaktyki FASD

Grupa odbiorców: Wszyscy, w części seminaryjnej podział na grupy zawodowe (pielęgniarki vs położne)

Moduły szkolenia cd

3. Życie z FASD

5,5 godz.

Forma: Wykład 1 godz. + warsztat 4 godz. + seminarium warsztatowe 0,5 godz.

Cele/efekty kształcenia:

W7- opisuje konsekwencje PAE dla rozwoju i funkcjonowania człowieka

W8- wskazuje sygnały, mogące wskazywać na FASD

U6- analizuje wpływ czynników środowiskowych na rozwój objawów wtórnych

U7- planuje działania wspierające osobę z FASD

K1- aktywnie uczestniczy w dyskusji

Zakres tematyczny:

Objawy FASD w kolejnych etapach życia – od urodzenia do dorosłości

Sygnały ostrzegawcze wskazujące na możliwość występowania FASD

Objawy pierwotne a wtórne i wpływ czynników środowiskowych na rozwój osoby po PAE (czynniki ryzyka i czynniki chroniące)

Trudne sytuacje w pracy z osobą z FASD i jak sobie z nimi radzić

Grupa odbiorców: Wszyscy, w części seminaryjnej podział na grupy zawodowe (pielęgniarki / położne)

4. Motywowanie do zmiany zachowań zwiększających ryzyko FASD -praca duchu dialogu motywującego (DM)

4 godz.

Forma: Warsztat 4 godz.

Cele/efekty kształcenia:

W9- wymienia podstawowe narzędzia i zasady pracy w duchu DM

U8- wykorzystuje metody DM (stawia pytania otwarte, odzwierciedla wypowiedzi, monitoruje i podtrzymuje zmiany)

K1- aktywnie uczestniczy w dyskusji

K3- komunikuje się z szacunkiem i zrozumieniem pacjentki

Zakres tematyczny:

Ocena gotowości do zmiany

Pytania otwarte

Odzwierciedlenia

Język zmiany

Informacja zwrotna

Planowanie zmian

Monitorowanie i podtrzymywanie postępów

Pułapki DM

Grupa odbiorców: Wszyscy, w podziale na grupy zawodowe (pielęgniarki vs położne)

5. Pomoc osobom z FASD i ich rodzinom

2,5 godz.

Forma: Wykład 1 godz. + seminarium warsztatowe 1,5 godz.

Cele/efekty kształcenia:

W10- opisuje wpływ diagnozy FASD na życie dziecka i rodziny

U9- wskazuje możliwości uzyskania profesjonalnego wsparcia dla osób z FASD

K3- komunikuje się z szacunkiem i zrozumieniem pacjentki

Zakres tematyczny:

Znaczenie diagnozy FASD dla dziecka i rodziny

Komunikacja z osobą z FASD i jej/jego rodziną

Możliwości profesjonalnego wsparcia

Grupa odbiorców: Wszyscy, w podziale na grupy zawodowe (pielęgniarki vs położne)

Harmonogram

Łączny wymiar: 16 godzin dydaktycznych dla każdego uczestnika.

| Dzień 1: 7,5 godz.

| Dzień 2: 8,5 godz.

Prowadzący moduły szkoleniowe

dr n. med. Małgorzata Klecka

Psycholog, doktor nauk medycznych, specjalność psychiatria dziecięca. Diagnozą FASD zajmuje się od 2010 r. Współautorka polskich standardów diagnozy FASD (2020, 2025), autorka i współautorka publikacji naukowych z tego obszaru, uczestniczka walidacji narzędzi diagnostycznych stosowanych w rozpoznawaniu FASD. Od wielu lat członkini zespołu ekspertów ds. FASD przy PARPA i KCPU, od 2025 r. członkini Rady ds. Profilaktyki i Terapii FASD. Wykładowca Uniwersytetu SWPS – wykłada neurobiologiczne podstawy rozwoju oraz zaburzenia neuropsychologiczne u dzieci i młodzieży.

Dr n. hum. Katarzyna Okulicz-Kozaryn

psycholog, specjalistka w dziedzinie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej. Adiunkt w Zakładzie Zdrowia Dzieci i Młodzieży IMiD. Koordynatorka projektów dotyczących FASD, m.in.: opracowania rekomendacji do rozpoznawania FASD (2020); ograniczanie ryzyka picia alkoholu w czasie ciąży i FASD – projekt FAR SEAS; oszacowanie rozpowszechnienia picia alkoholu w czasie ciąży na podstawie stężenia etyloglukuronidu (EtG) we włosach matki; analiza wpływu prenatalnej ekspozycji na alkohol na zdrowie dziecka do 2 roku życia. W Radzie ds. Profilaktyki i Terapii FASD od 2025 roku

Dr n. o zdr. Iwona Palicka

psycholog prowadzący moduły dotyczące oceny neuropsychologicznej, funkcjonowania emocjonalno-społecznego i adaptacyjnego oraz komunikacji z rodziną. Posiada doświadczenie w diagnozie psychologicznej dzieci z FASD i innymi zaburzeniami neurorozwojowymi oraz w prowadzeniu szkoleń dla specjalistów. Specjalista psychologii klinicznej w obszarze neuropsychologii (specjalność neuropsychologia rozwojowa). W latach 2022-2025 konsultantka Rady ds. Profilaktyki i Terapii FASD.

Aleksandra Wilkin-Day

Psychoterapeutka poznawczo-behawioralna, terapeutka motywująca, członkini MINT – Międzynarodowego Stowarzyszenia Trenerów Dialogu Motywującego. Trenerka DM. Koderka MITI. W Polskim Instytucie Dialogu Motywującego odpowiedzialna m.in. za współpracę międzynarodową oraz zespół koderów skali MITI. Doświadczony szkoleniowiec, realizator i konsultant projektów dotyczących ograniczania picia alkoholu, w tym – w projekcie FAR SEAS i szkoleniach specjalistów nt. FASD

Dr n. hum. Emilia Lichtenberg-Kokoszka

doktor nauk humanistycznych, dyplomowana położna, adiunkt związana z Uniwersytetem Opolskim od 1999 r. Prowadzi zajęcia m.in. z edukacji zdrowotnej oraz biomedycznych i psychopedagogicznych podstaw rozwoju. Autorka i współredaktorka publikacji poświęconych ciąży, opiece okołoporodowej i prenatalnemu okresowi życia człowieka. położna i nauczycielka akademicka, zajmuje się problematyką prenatalnego okresu życia, opieki okołoporodowej oraz FAS/FASD; jest autorką i redaktorką publikacji z tego obszaru, w tym książki „Płodowy Zespół Alkoholowy. Zagadnienia interpersonalne” (2022). Inicjatorka i realizatorka projektu badawczego dotyczącego postaw społecznych wobec picia alkoholu w ciąży.

Ewa Janiuk

Położna z wieloletnim doświadczeniem w położnictwie środowiskowym i rodzinnym, współwłaścicielka NZOZ „Zdrowa Rodzina” w Opolu. Posiada doświadczenie w pracy z kobietą w ciąży, rodziną i noworodkiem, prowadzeniu szkoły rodzenia oraz działaniach na rzecz poprawy jakości opieki okołoporodowej. Była wiceprezes Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych, nadal aktywna zawodowo jako położna. Realizatorka szkoleń z zakresu FASD skierowanych do pielęgniarek i położnych, prowadząca warsztaty (ETOH, 2025)

Harmonogram szkolenia

DZIEŃ 1 - 5.11.2026 r., 23.11.2026 r., 25.11.2026 r.

9:30-10:30	Rejestracja uczestników i przerwa kawowa na powitanie		
10:30-12:00	1. Podstawowe informacje o FASD oraz znaczenie własnej postawy wobec pacjentów	2	IP / MK / KOK
12:00-12:15	Przerwa kawowa		
12:15-13:45	2. Picie alkoholu w czasie ciąży i profilaktyka FASD	2	IP / MK / KOK
13:45 -15:15	Przerwa obiadowa i zakwaterowanie		
15:15-16:00	3. Życie z FASD, cz. 1 (wykład dla wszystkich)	1	IP / MK / KOK
16:00-16:15	Przerwa kawowa		
16:15-17:45	3. Życie z FASD, warsztat cz. 1 (grupa pielęgniarek)	4. Motywowanie do zmiany zachowań zwiększających ryzyko FASD –pracy w duchu dialogu motywującego (DM), warsztat cz. 1 (grupa położnych)	2 Dialog motywujący AW-D Życie z FASD EL-K / EJ
17:45-18:10	Podsumowanie pierwszego dnia	0,5	
19:00	Kolacja		

DZIEŃ 2 - 6.11.2026 r., 24.11.2026 r., 26.11.2026 r.

7:00-9:00	Śniadanie - wykwaterowanie z pokoi o godzinie 11:00		
9:00-10:30	3. Życie z FASD, warsztat cz. 2 (grupa pielęgniarek)	4. Motywowanie do zmiany zachowań zwiększających ryzyko FASD –pracy w duchu dialogu motywującego (DM), warsztat cz. 2 (grupa położnych)	2 Dialog motywujący AW-D Życie z FASD EL-K / EJ
10:30-10:45	Przerwa kawowa		
10:45-14:00	4. Motywowanie do zmiany zachowań zwiększających ryzyko FASD –praca w duchu dialogu motywującego (DM) (grupa pielęgniarek)	3. Życie z FASD, warsztat cz.1 i 2 (grupa położnych)	4 Dialog motywujący AW-D Życie z FASD EL-K / EJ
14:00-15:30	Przerwa obiadowa		
15:30-17:30	5. Pomoc osobom z FASD i ich rodzinom	2,5	IP / MK / KOK / EL-K / EJ

Pytania do kwestionariusza rekrutacyjnego

Szkolenie: „Zobaczyć i zareagować wcześniej - profilaktyka FASD
w praktyce pielęgniarki i położnej”

1 Imię i nazwisko

2 Wiek

- ☐ a. <25 lat ☐ b. 25-34 lata
- ☐ c. 35-44 lata ☐ d. 45-54 lata
- ☐ e. 55 lat i więcej

3 Płeć

- ☐ a. Kobieta ☐ b. Mężczyzna

4 Miejsce/Miejsca pracy

	Nazwa	Adres
1		
2		
3		

5 Zawód

- ☐ a. Pielęgniarka (proszę podać numer prawa wykonywania zawodu)
- ☐ b. Położna (proszę podać numer prawa wykonywania zawodu)

6 Czy w przeszłości uczestniczył/a Pani/Pan w szkoleniu lub szkoleniach dotyczącym FASD? (jeśli nie, proszę przejść do pytania 8)

- ☐ a. Tak ☐ b. Nie

Pytania do kwestionariusza rekrutacyjnego c.d

Szkolenie: „Zobaczyć i zareagować wcześniej - profilaktyka FASD
w praktyce pielęgniarstwa i położnej”

7 Prosimy o informację o odbytych szkoleniach (prosimy o wpisanie tego, co Pani/Pan pamięta)

	Rok i Organizator	Zakres tematyczny

8 Czy deklaruje Pani/Pan udział w całym, 2-dniowym bezpłatnym szkoleniu? (jeśli nie - zakończ)

- ☐ a. Tak, w Warszawie w dniach 05-06.11.2026 r. _____
- ☐ b. Tak, w Krakowie w dniach 23-24.11.2026 r. _____
- ☐ c. Tak, w Krakowie w dniach 25-26.11.2026 r. _____
- ☐ d. Nie

9 Czy deklaruje Pani/Pan udział w badaniach ewaluacyjnych szkolenia, polegający na wypełnieniu krótkich, anonimowych ankiet online, przed rozpoczęciem szkolenia, w jego trakcie i po zakończeniu?

- ☐ a. Tak ☐ b. Nie

10 Prosimy o podanie danych kontaktowych, na które prześlemy informację o wyniku kwalifikacji do udziału w szkoleniu

- a. Adres e-mail ... _____
- b. Nr telefonu ... _____

Data i czytelny podpis uczestniczki / uczestnika

KARTA ZGŁOSZENIOWA

Szkolenie: „Zobaczyć i zareagować wcześniej – profilaktyka FASD w praktyce pielęgniarki i położnej”

INFORMACJE O SZKOLENIU

Łączny wymiar: 16 godzin dydaktycznych dla każdego uczestnika.

Terminy szkoleń: 5–6.11.2026 r. Warszawa **Hotel Mercure Warszawa Grand**** Ul. Krucza 28, 00-522 Warszawa**
23–24.11.2026 r. Kraków; 25–26.11.2026 r. Kraków.; **Hyatt Place Krakow**** al. 3 Maja 47a, 30-062 Kraków**

1. Dane uczestniczki / uczestnika

Imię i nazwisko

Numer prawa wykonywania zawodu

Zawód

☐

Pielęgniarka

☐

Położna

Miejsce pracy / nazwa placówki

Adres miejsca pracy

Stanowisko / oddział / poradnia

Miasto

2. Kontakt do przekazania informacji o kwalifikacji

Adres e-mail

Telefon

3. Deklarowany termin udziału - Można wybrać tylko jeden termin

☐ 5–6.11.2026 r. Warszawa

☐ 23–24.11.2026 r. Kraków

☐ 25–26.11.2026 r. Kraków

4. Oświadczenia

☐ Deklaruję udział w całym, 2-dniowym szkoleniu.

☐ Deklaruję udział w badaniach ewaluacyjnych szkolenia, polegający na wypełnieniu krótkich, anonimowych ankiet online przed rozpoczęciem szkolenia, w jego trakcie i po zakończeniu.

☐ Wyrażam zgodę na kontakt w sprawie rekrutacji i organizacji szkolenia na wskazany adres e-mail oraz numer telefonu.

Pieczętka instytucji zgłaszającej

Data i czytelny podpis uczestniczki / uczestnika